

Zingen over de Acht Zaligheden

André Nuchelmans

Na vier Engelstalige albums maakte muzikant/zanger JW Roy in 2005 een cd in het dialect van zijn geboortestreek, de Brabantse Kempen, ten zuidwesten van Eindhoven. 'Als ik in het Nederlands ga zingen, dan in de eerste taal die ik geleerd heb: het dialect', zo licht hij zijn keuze toe. 'Het Algemeen Beschaafd Nederlands is een rechte taal. In het dialect zit meer gruis. Je kunt er meer mee rommelen. Er zijn geen regels voor, dus je kunt geen fouten maken', voegt Roy er lachend aan toe. Bovendien is het de taal die het dichtst bij hem ligt, en het Kempens dialect heeft volgens hem meer soul dan het ABN. Zijn geboortedorp, Knegsel, is een van de zogenaamde Acht Zaligheden: acht dorpen waarvan de uitspraak van de namen eindigt op -sel. Naast Knegsel zijn dat Eersel, Hulsel, Steensel, Duizel, Reusel, Netersel en Wintelre (lokaal uitgesproken als Wintersel).

Al een jaar of tien loopt Roy met het idee rond iets te doen met de Acht Zaligheden. Vooralsnog kwamen de dorpen alleen voor in een tekst die hij schreef op het nummer *Op fietse* van de Drentse band Skik. Vorig jaar zaten JW Roy en zijn vrouw, schrijfster en fotografe Karin Stroo, in de huiskamer zoals wel vaker van gedachten te wisselen en opeens was daar het idee: een fotoboek met teksten van interviews rond het thema de Acht Zaligheden. Aanvankelijk was het een project van Karin, al zouden de eerste contacten logischerwijze via JW gaan. 'Het begon in Knegsel met de buurvrouw van JW, omdat we wisten dat die een leuk verhaal had', vertelt Karin. 'Centraal in de interviews stond de oorsprong van de naam de Acht Zaligheden. Geen van de geïnterviewden wist eigenlijk precies waar die vandaan kwam. Daarnaast vertelde iedereen zijn eigen levensverhaal.'

Om het juiste verhaal achter de naam te achterhalen, interviewde Stroo de conservator van Cultuurhistorisch Museum de Acht Zaligheden in Eersel. Hij vertelt dat de naam waarschijnlijk uit 1831 dateert. De Hollandse soldaten die tijdens de Tiendaagse Veldtocht in de streek gelegerd waren, noemden de omgeving spottend de 'selligheden'. Dit verwees naar armzaligheden, vanwege de armoede in de streek. De bevolking nam de spotnaam vervolgens als geuzennaam over. De acht portretten geven een mooi beeld van de mensen in de streek, mensen van verschillende leeftijden, vrijgezel, getrouwd of weduwe, die er al hun hele leven wonen of die er later zijn komen wonen. De dorpen blijken sociale gemeenschappen waarin iedereen vrij gemakkelijk zijn plaats vindt en geaccepteerd wordt. Daarnaast geeft het een indruk van vervlogen tijden, van het agrarisch bedrijf op de onvruchtbare grond, van de rol van de katholieke kerk. Na afloop van elk interview legde Karin de geïnterviewden op foto vast.

Langs acht dorpshuizen

Toen het boek af was, hadden beiden het gevoel dat er nog iets ontbrak. 'Aanvankelijk dachten we erover om de verhalen van de interviews in

André Nuchelmansis redacteur van *Boekman*

liedjes te verwerken', vertelt Karin. 'Maar dat werd te veel van hetzelfde.' Dus besloot Roy zijn eigen herinneringen aan de dorpen op muziek te zetten, aangevuld met twee teksten van collega's Guus Meeuwis en Gerard van Maasakkers. Het project was specifiek op de Acht Zaligheden gericht. Bij verschijning van het boek wilde JW Roy een tour langs de Zaligheden houden, waarbij hij in de dorpshuizen zou gaan optreden en uit de interviews zou voorlezen. 'Het leek me leuk voor de streek', aldus JW Roy. 'Het project was puur gericht op de acht dorpen, in elk dorp een voorstelling.' In zijn woonplaats Amsterdam ontmoette hij streekgenoot en acteur Frank Lammers. Die was direct enthousiast over het project en kwam met het idee om de interviews als sketches in de dorpshuizen op te voeren. Dit maakte het compleet.

In november en december 2010 speelden Frank Lammers en JW Roy voorstellingen in de dorpshuizen van alle dorpen van de Acht Zaligheden. De voorstellingen in twee dorpshuizen waren al snel uitverkocht. Het *Eindhovens Dagblad* omarmde het project en besteedde er uitgebreid aandacht aan met een interview en een boekbespreking. JW Roy trok eind november samen met gitarist Ruud van den Boogaard met een huifkar langs de acht dorpen en zong in dorpswinkels. Zijn vader plakte in alle dorpen posters van de voorstellingen. 'Toen begon het echt te lopen', vertelt Roy. 'Ook de andere dorpshuizen raakten uitverkocht. Het was zo'n succes dat er nog twee matineevoorstellingen werden toegevoegd. In mei was er nog een laatste optreden in Veldhoven en daarmee was het afgelopen.'

Het project heeft zeker zijn uitwerking in de regio gehad. 'De inwoners zijn erg bij het project betrokken geraakt, ze zijn trots dat hun dorp erbij hoort', constateert Roy. 'Het heeft een gevoel van saamhorigheid gecreëerd.' Volgens Karin is een soortgelijk project ook wel elders uit te voeren, 'maar de cd met liedjes van JW kan alleen hier, omdat hij er zelf vandaan komt'.

www.jwroy.nl